

Αναπροσαρμογή συντάξεων και Κράτος Δικαίου

Με την όλη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, τις επανειλημμένες «οριζόντιες» και μη περικοπές των συντάξεων, τις παράνομες παρακρατήσεις σ'αυτές, αλλά και τον διεξαγόμενο τώρα επανυπολογισμό των συντάξεων, φαίνεται πως η Πολιτεία έχει ξεχάσει θεμελιώδεις αρχές του Κράτους Δικαίου, όπως η αρχή της Νομιμότητας, οι αρχές περί ανακλήσεως-τροποποιήσεως ευμενούς διοικητικής πράξης κλπ.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι κάθε Συνταξιοδοτική Πράξη που απονέμει παροχή κοινωνικής ασφάλισης έχει το χαρακτήρα ευμενούς διοικητικής πράξης, η οποία μετά την πάροδο ικανού χρονικού διαστήματος, χωρίς να προβληθεί, παράγει το λεγόμενο διοικητικό δεδικασμένο.

Η ίδια η Πράξη πρέπει να κοινοποιείται στον αιτούντα, με υποχρεωτική παροχή πληροφόρησης, περί του δικαιώματος προσβολής εντός συγκεκριμένης προθεσμίας με ενδικοφανή ή άλλη διοικητική προσφυγή, ανάλογα με τη Νομοθεσία του φορέα.

Με το Ν.4387/2016 η Πολιτεία, προκειμένου να αποφύγει τις συνέπειες των αποφάσεων της Ολομέλειας του ΣΤΕ που έκριναν απισυνταγματικές διατάξεις για προηγούμενες περικοπές συντάξεων, εφηύρε την έννοια της αναπροσαρμογής-επανυπολογισμού των ήδη καταβαλλομένων συντάξεων, με το «πρόσχημα» όλες οι συντάξεις να υπολογίζονται με το νέο τρόπο υπολογισμού συντάξεων (εθνική και ανταποδοτική) που ο Νόμος αυτός καθορίζει.

Ειδικότερα στα άρθρα 14 και 28 του Νόμου καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την αναπροσαρμογή των συντάξεων, ενώ παράλληλα έχουν εκδοθεί σχετική Υπουργική Απόφαση και εγκύκλιος.

Θα περίμενε κανείς και εν όψει των ανωτέρω διαχρονικών αρχών, αλλά και όσων επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 1 του Ν.861/1979, να εκδοθούν νέες συνταξιοδοτικές αποφάσεις, εν μέρει ή εν όλω ανακλητικές των προηγούμενων, οι οποίες θα είναι πλήρως αιτιολογημένες και θα εμπεριέχουν ανάλυση, ώστε έκαστος συνταξιούχος να μπορεί να ελέγξει για την ορθή εφαρμογή του Νόμου.

Πράγματι αναπροσαρμογή-επανυπολογισμός ήδη χορηγηθεισών συντάξεων δεν μπορεί να γίνει άλλως, ει μη

μόνον με νέες Πράξεις οι οποίες θα έχουν τον χαρακτήρα Διοικητικής Πράξεως, πλήρως αιτιολογημένης και με πλήρη ανάλυση του τρόπου υπολογισμού τόσο της εθνικής, όσο και της ανταποδοτικής σύνταξης, με ανάλυση συνταξιών αποδοχών, ποσοστού αναπλήρωσης, ετών ασφάλισης και λοιπών παραμέτρων. Ενώ παράλληλα θα πρέπει να παρέχεται σε ένα έκαστο συνταξιούχο η δυνατότητα να προσβάλει την πράξη αυτή με διοικητική προσφυγή ή όποιο άλλο ένδικο ή διοικητικό δόθημα.

Η τιοαύτη αντιμετώπιση επιβάλλεται και για έναν ακόμη λόγο. Η πολιτεία έχει φανεί πλήρως αναξίοπιστη έναντι των συνταξιούχων, αφού έχει επανειλημμένες βρεθεί να εφαρμόζει παράνομες κρατήσεις επί των ήδη καταβαλλομένων συντάξεων, τις οποίες, μόνο μετά το σάλο που δημιουργήθηκε, αναγκάζεται να επιστρέφει. Για τους λόγους αυτούς, δεν είναι καθόλου βέβαιον, ότι οι επανυπολογισμοί θα γίνουν με ορθό και νόμιμο τρόπο. Το Υπουργείο και οι Πολίτες γνωρίζουν ότι οι πρώτες συντάξεις αυτοαπασχολούμενων τ. ΕΤΑΑ με το νέο Νόμο ήταν εσφαλμένες υπολογισμένες, όπως αποκάλυψε η Καθημερινή και χρειάστηκε η δική μας παρέμβαση για τη διόρθωσή τους.

Συμπερασματικά, για να είναι νόμιμη η αναπροσαρμογή των παλαιών συντάξεων θα πρέπει να υπάρξει νέα διοικητική πράξη απονομής παροχών από τον αρμόδιο Φορέα, ειδική για ένα έκαστο ασφαλισμένο, ανακλητική της προηγούμενης συνταξιοδοτικής πράξης, και να εμπεριέχει πλήρη και σαφή αιτιολογία ως επιβάλλεται, ενώ θα πρέπει να χορηγείται το δικαίωμα αντίκρουσης στον πολίτη.

Σε διαφορετική περίπτωση, άλλο ένα βήμα για την κατάλυση του Κράτους Δικαίου και των Κοινωνικών Δικαιωμάτων θα έχει συντελεστεί.

ΥΓ. Το παρόν δεν διεκδικεί τον τίτλο της επιστημονικής ανάλυσης, άλλωστε υπάρχει πλούσια νομολογία επί των ανωτέρω θεμάτων, αλλά μια προσπάθεια δημιουργίας νομικού διαλόγου επί του μείζονος αυτού κοινωνικού και πολιτικού θέματος!

Ανδρέας Κουτσόλαμπρος
Μέλος του Δ.Σ. του ΔΣΑ - Προϊστάμενος του Γ' τμήματος
της Δ/σης Νομικών Υποθέσεων του ΕΦΚΑ